

el balancet

Premi BBVA Sant Joan

Marta
Marín-Dòmine
Diré que m'ho
he inventat

edicions
62

DOSSIER DE PREMSA

Sinopsi

Quina filla gosa parlar clarament de la mare?

Cal recórrer a la literatura per fer-ho, posar en dubte la realitat i, si cal, inventar, per trobar el camí de les paraules.

El que podria haver estat un dels dies més feliços de la vida de la mare protagonista, el dia del naixement de la seva única filla, va ser l'inici d'una relació tensa i ambigua. Unides per un vincle atàvic de pertinença i alhora terriblement distants, mare i filla no es van arribar a entendre mai.

Però, una filla es pot sostreure de ser filla, per més que la mare s'hagi mort fa anys? Arran de la tornada a la ciutat i al pis on va viure amb la mare, la filla intenta encaixar les peces del trencaclosques per mirar de reconstruir retalls de la vida de la Marina i de les circumstàncies que la van modelar.

Unes quantes fotografies, alguns objectes, i sobretot la seva experiència com a filla, amb un eixam de dubtes i sen-

timents contraposats, són els materials a partir dels quals emergeix la figura d'una dona solitària, filla d'immigrants francesos, lluminosa i avançada al seu temps, que veu truncat el seu somni de ser actriu; una mare vital i depressiva, a voltes seductora i a voltes cruel. S'estimaven? S'haurien preferit mortes?

En el transcurs d'aquesta recerca, i amb el desig, també, que l'escriptura actuï d'elixir de l'oblit —oblidar l'amor dubtós, la violència, la fragilitat d'una mare absent, ella també abusada per la història—, Marta Marín-Dòmine desafia els codis imposats a un amor, el de mares i filles, que s'ha pretès des de sempre inqüestionable. El resultat: una història íntima i alhora universal amb tons gòtics, una lúcida reflexió sobre qui som, què ens conforma i què transmetem i sobre els límits i la «veritat» de l'escriptura, i un magnífic relat, ambiciós, sensible i colpidor.

«Diuen que després d'un dia que va ser molt llarg,
quan la nena va obrir una ratlleta de parpella,
M li va agafar una mà, se la va ficar a la boca,
i va començar a xuclar-la, goludament.
Diuen que sort n'hi va haver d'un pretendent
ballador que havia vingut a visitar-la i que
en sentir els crits del nadó va córrer a avisar les
infermeres. M li havia arrencat dos ditets de
la mà esquerra, la del cantó del cor. Un dia,
quan la nena ja era gran, M li va dir que allò
va ser perquè li hauria agradat retornar-la dins,
com fan les serps».

«Ho deixaré anar tot.
Faré els possibles per oblidar.
Quan recordi em diré que ho he inventat.
Si les amigues em pregunten els diré
que és un conte.
Si els amics em diuen que si és veritat,
els ensenyaré els dits, tots sencers
de les dues mans».

Marta Marín-Dòmine

© Berta Tiana

Esriptora catalana i canadenca, ha estat professora a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la Wilfrid Laurier University de Canadà, on ha dirigit el Center for Memory and Testimony Studies. La seva investigació i creació literària giren al voltant dels exilis i la memòria, les herències i l'oblit. Ha realitzat els documentals *The Vengeance of the Apple. Argentinians in Toronto* (2010) i *Mémoire Juive du Quartier Marolles-Midi, 1930 a 1942* (2012). Ha escrit el guió del vídeo «Refugi» amb imatges de Carla Simón, per a la sèrie *Un vocabulari per al futur*, comissionada pel CCCB (2020) i va col·laborar com a autora al *Decameró* que va obrir la temporada 2021-022 del Teatre Nacional de Catalunya. L'any 2017 va realitzar la instal·lació audiovisual *Je vous offre les oiseaux / Us ofereixo els ocells*, en homenatge a les víctimes de l'Holocaust.

El 2019 va publicar *Fugir era el més bell que teníem*, que va rebre el premi Ciutat de Barcelona d'assaig 2019, el premi Joaquim Amat-Piniella 2019, i el premi Serra d'Or de novel·la 2020. Recentment ha publicat *Ellas*, un comentari sobre la condició amorosa femenina a través del teatre del Segle d'Or.

Avui dia dirigeix el Born Centre de Cultura i Memòria, a Barcelona.

Vaig començar a escriure *Diré que m'ho he inventat* a París, dues nits després de l'incendi de Notre Dame. El 15 d'abril de 2019, havia quedat amb un amic davant de la catedral. Mitja hora abans de la trobada, em va enviar un missatge per dir-me que l'accés estava tallat per un incendi. Jo em trobava a l'altura del teatre de la Comédie. Només calia seguir el Sena per veure la fumerola negra que emergia de la banda de la catedral i els grups de gent que s'amuntegaven de l'altra, mirant la ràpida avançada de les flames, alguns resant, molts fent fotos.

L'endemà em va costar llevar-me; em feia mal el cap i tenia nàusees. L'endemà passat, davant la finestra que donava al jardí de la residència on m'havia d'estar un mes, vaig començar a escriure el primer capítol. Poques vegades els llibres tenen un moment precís d'inici d'escriptura. Més aviat són deutors d'un procés de materialització de les experiències que una mateixa ha anat destil·lant prèviament durant molts monòlegs interiors. En aquest cas, l'incendi va ser un detonador.

Escenari de ressonàncies literàries gòtiques, aquelles flames em van dur de pensament al jardí de l'hospital barceloní on anys abans havia mort la meva mare. Dos paisatges de dues ciutats amb forts lligams amb la història familiar. Mesos més tard, escriure sobre la mare se'm va anar imposant quan, durant una estada a Barcelona que havia de ser curta, el confinament que va comportar la covid em va obligar a viure al pis que havia estat casa seva.

La narradora del primer capítol fa irrupció udolant. L'udol és un crit misteriós per als humans, capaç d'expressar amb les seves modulacions l'agressivitat i també el dolor. Escriure sobre la mare, des de la posició de filla, pot confrontar-te amb la consternació. Entre l'emmirallament i l'estranyament. Aquest text vol entendre la confusió de sentiments de la filla, fent emergir les contradiccions radicals de la mare, sense escatimar-li el context social en el qual va viure, la seva història familiar, marcada per un altre país, i la probable dualitat del seu món mental.

Entre la mare i la filla hi ha una desmesura: demanen i donen coses que no es complementen. ¿Com podia escriure l'excés del desencontre? Calien almenys tres parts. La primera, escrita a la manera d'un conte de terror; les altres dues, fent ús del relat d'autoficció. Com a tal, el llibre rebutja frontalment assumir els pressupòsits d'una escriptura reparadora, traumàtica o terapèutica. Pretén, això sí, mostrar la confusió i el dolor, de l'experiència sí, però també de l'acte de comprendre. S'hi diuen coses terribles, però també s'expliquen sensacions màgiques. A cavall del conte i la realitat, perquè d'una experiència passada no sabem mai si en diem la veritat.

Una novel·la colpidora de dues vides que basculen entre la violència i l'amor

La història d'una relació complexa, turbulenta i ambigua al llarg de tota una vida: el relat pertorbador del rebuig d'una mare cap a la seva filla i de l'esforç d'aquesta per comprendre, acceptar i oblidar.

El retrat d'una època i una societat

El destí d'una dona de classe treballadora amb gustos burgesos en el marc dels anys cinquanta. Una història a cavall entre París i Barcelona, dos escenaris que són símbols, respectivament, de l'ansia de llibertat i de la cotilla moral que ofegava les dones.

Un *tour de force* sobre un tema universal: la relació mare-filla

Una novel·la amb una enorme potència emocional que retrata la mare com una dona seductora i vital, rebel i independent, avançada al seu temps, però al mateix temps turmentada, histriònica i inestable. I el relat del procés de la filla, un cop morta la mare, per comprendre-la. Una història crua expressada amb intensitat. I una aportació nova al tema dels lligams familiars fora de les convencions, en la línia de *Vincles ferotges*, de Vivian Gornick i *Res no s'oposa a la nit*, de Delphine de Vigan.

Un intercanvi de veus potent i original

Una novel·la que comença amb una ficció de tints gòtics que es transforma, a partir de la segona part, en una reflexió de caire realista des de la perspectiva de la filla, que després de submergir-se en els records més foscos de la infantesa, intenta posar ordre a les experiències i els sentiments.

Un joc sobre la «veritat» de l'escriptura

Una obra d'autoficció on l'autora passa comptes amb la mare. I, al mateix temps, un joc que interpel·la el lector a indagar sobre els límits entre la veritat i la ficció.

Obra guardonada amb el 43è Premi BBVA Sant Joan de literatura catalana

El jurat format per Carme Riera, Najat El Hachmi, Valèria Gaillard, Francesc Serés i Roser Caminals ha declarat guanyadora l'obra de Marta Marín-Dòmine «per la manera brillant i punyent de tractar les relacions mare-filla, defugint els tòpics del gènere a través de la complexitat dels personatges i la solidesa estructural de la novel·la, i pel seu estil i alta qualitat literària, amb una prosa lírica que aconsegueix embolcallar el lector».

43è Premi Sant Joan

Marta Marín-Dòmine
Diré que m'ho
he inventat

184 pàgines
19,50 €

Per a més informació o concertar entrevistes:

Xavier Gafarot

xgafarot@grup62.com • 934 928 654

edicions
62